

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. Assertiones variæ de conclusione objectiva ex una præmissa de
Fide deducta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

SECTIO TERTIA.

*Verum quando utraque, vel una saltem
præmissa est de Fide, conclusio
objectiva sit de Fide.*

I.
*Preponitur
status pra-
sensu diffi-
cultatis.*

DIXIMUS actum conclusionis ex duabus præmissis per formam syllogisticam deductum, non esse actum Fidei, cum non auctoritate divinâ, sed discursu nitatur, nec ad revelationem Dei immediatè terminetur, quod in actu Fidei ostendimus omnino esse necessarium. Nunc ergo ulterius inquirimus, utrùm materia, seu objectum huiusmodi conclusionis sit de Fide, seu tale, ut actus Fidei circa illud elici possit, si nimirum debito modo, immediatè scilicet propter auctoritatem divinam in rem illam tendat, ita scilicet ut erraret circa Fidem, qui eam negaret. Debent quidem actus aliqui intellectus, seu discursus antecedere, non ut causa huius assensus, sed ut aliquid proponens objectum, & hoc modo intellectum disponens ad actum Fidei elicendum, seu ad objectum illud propter auctoritatem & revelationem divinam credendum.

*Actus aliqui
intellectus
procedere
debent ut
quodam
modo
dispositio.*

II.
*Prima sen-
tentia docet
ad Fidem
sufficere re-
velationem
virtualem.*

Prima sententia affirmat objectum conclusionis ex unâ præmissâ de Fide, & aliâ naturali evidente deductâ esse semper de Fide; qui proinde auctores docent assertiones omnes Theologicas esse de Fide; ad Fidem quippe sufficere affirmant quod aliquid virtualiter reveletur: ita Cano de locis, lib. 6. cap. ult. ad 10. Catharinus de gratiâ, assert. 6. Vega lib. 9. in Trident. cap. 39. Vasquez 1. part. Disp. 5. cap. 3. Maratus ibidem, Disp. 2. sect. 5. Tannerus ibidem, Disp. 1. q. 5. dub. 3. qui ulterius addit, etiam si propositio naturalis non sit evidens, sed tantum moraliter certa, adhuc conclusionem ex duabus illis præmissis deductam, esse de Fide.

III.
*Secunda
sententia
negat vir-
tualem re-
velationem
sufficere ad
Fidem.*

Secunda sententia docet, ad Fidem non sufficere revelationem virtuales, & consequenter objectum conclusionis vel ex unâ de Fide, & alterâ naturali evidente, vel etiam ex duabus præmissis de Fide deductâ, negat esse de Fide: ita Gregorius in Prolog. quæst. 1. art. 4. Major, Okan, Gabriel, Molina 1. part. quæst. 1. art. 2. dub. 1. & 3. Granado ibidem, Disp. 3. sect. 2. idem tenet Capreolus, Caietanus, & alii, videturque communis Thomistarum opinio.

IV.
*Tertia sen-
tentia asser-
tat, quan-
do præmissa
naturalis
est de Fide,
etiam sin-
gularia esse
de Fide.*

Tertia sententia asserit, objectum conclusionis deductâ ex unâ de Fide, & aliâ evidente naturali tunc esse de Fide, quando conclusio confusè continetur in illâ præmissâ de Fide: ita Suarez hic, Disp. 3. sect. 11. & alii. Ait ergo hæc sententia, quando revelatio est immediatè de aliquo toto, per eam revelari immediatè omnia singularia, sicque circa unumquodque ex illis singularibus elici posse actum Fidei, si per principium naturale ei applicetur, seu proponatur intellectui.

V.
*Revelatio
duplex, for-
malis seu
immediata
& virtualis
seu media-
ta.*

Ad rem hanc clariùs percipiendam, advertere oportet revelationem duplicem esse, *formalem & virtuales*. Formalis revelatio illa est, per quam res aliqua directè & immediatè ac in se reveletur. Sic Deus immediatè in Scripturâ revelavit, se coelum & terram creasse, Adamum peccasse, &c. Secundò quando est revelatio alicujus totius universalis, tunc enim immediatè, ut proximè dictum est, quamvis confusè revelatio fertur in omnia singularia, ut *omnis homo* immediatè sig-

nificat Petrum, Paulum, Joannem, &c. etiam si clarè & distinctè per illum terminum communem non exprimentur, sed generatim tantum & confusè.

Revelatio *virtualis* est, quando objectum aliquod non immediatè in se reveletur, sed mediatè tantum, dum scilicet reveletur aliquid, quicum objectum illud habet connexionem, sive realiter ab eo distinguatur, sive non. Ponamus exempli causa potentiam risivam, seu risibilitatem, aliquo modo ab humanâ naturâ distingui: quærimus; cum non sit formaliter revelatum, Christum habere potentiam ridendi, ex eo quòd reveletur eum esse hominem, cum sint objecta distincta; Utrùm saltem reveletur virtualiter, seu an ex connexionem illâ potentie risivæ cum humanâ naturâ conferri debeat de Fide, Christum habere potentiam ridendi.

VI.
*Exponitur
in quo sit
revelatio
virtualis.*

*Fundatur
hæc revelatio
in connexionem
unius prædicati cum
alio.*

Advertendum secundò, non esse hæc questionem, Utrùm præmissæ, ex quibus conclusio illa deducitur, faciant illam de Fide; hoc enim nullo modo ita se habet, imò, ut supra ostendimus, hæc deductio oblat potius actui Fidei, qui non bonitate consequentie, sed divinâ auctoritate & revelatione niti debet. Præmissæ ergo solum ostendunt objectum illud esse de Fide, ita ut actu Fidei debito modo ei applicato, seu qui ad objectum simul & divinam auctoritatem terminatur, credi possit. Præmissæ itaque citius rem evolvendo; clarè ostendunt id contineri in propositione universali; quod antea in eâ continebatur solum obscurè, sicque, ut dixi, non faciunt, sed ostendunt objectum illud esse de Fide.

VII.
*Præmissæ
non faciunt,
sed ostendunt
conclusionem
objectivam
esse de Fide.*

*Quid ad ob-
jectum Fidei
conferant
præmissæ.*

SECTIO QUARTA.

*Assertiones varia de conclusione obje-
ctiva ex unâ præmissâ de Fide
deductâ.*

PRIMA Conclusio: Omne & solum revelatum est de Fide, seu objectum, ad quod proprius actus Fidei divinæ terminari potest. In hoc conveniunt auctores utriusque sententie: & ratio est clara; ubi enim actus aliquis invenit objectum suum formale, potest in illud tendere; ubi non invenit, non potest: objectum autem formale Fidei, ut sæpe diximus, est revelatio & auctoritas divina, seu auctoritas nobis circa rem aliquam per revelationem applicata. Tota ergo difficultas est, quid censetur revelatum, & utrum ad hoc sufficiat, quòd talem cum re revelatâ habeat connexionem, ut ex eâ per discursum, seu præmissas ritè dispositas per legitimam consequentiam deduci possit.

I.
*Nihil est de
Fide, nisi
quod est re-
velatum.*

*Difficultas
totâ est,
quid sit re-
velatum.*

Secunda Conclusio: Ex eo quòd aliquid reveletur, non sequitur omne cum eo identificatum revelari, aut esse materiam Fidei. Exempli gratia, revelari potest Deum esse sapientem, etiam si non reveletur eum esse ubique, cum hæc sint prædicata virtualiter distincta, & vox sapiens non significet ubiquitatem, magis quam vox vitis rosam, aut aquila leonem. Unde si pastor aliquis erudiens puerum dicat, *Deus dicit se esse infinitè sapientem*, nullam faciendo de aliis Dei attributis mentionem, credit puer Deum esse infinitè sapientem, reliqua verò attributa non credit. Quare, ut tomo præcedente in materiâ de

II.
*Revelatio
aliquo, non
revelatur
omne illud
quod cum
eo identifica-
tur.*

Tom. II.

vissione dixi, posse unum attributum, non solum cognosci abstractivè, sed etiam intuitivè videri sine alio, ita revelari potest, & credi.

III. Ex eo quod definitur aliquem esse hominem, eo ipso definitur eum esse animal rationale.

Dices: Ergo ex eo quod reveletur Christum esse hominem, non reveletur eum esse animal rationale, aut constare corpore & animâ; nec enim magis identificatur animal rationale cum homine, quam sapientia Dei cum ejus ubi-quitate, aut justitiâ. P. Arriaga hîc, sect. 1. concedit consequentiam, & num. 5. ac 6. acriter contendit, quantumvis sit de Fide aliquem esse hominem, non tamen esse de Fide eum esse animal rationale, nec secundum in primo revelari.

IV. Ostenditur esse de Fide, Christum habere animam & corpus, ex eo quod reveletur eum esse hominem.

Existimo nihilominus hoc nullo modo admitti debere. Dico itaque cum P. Suarez hîc, Disp. 3. sect. 11. eo ipso quod reveletur aliquem esse hominem, revelari eum esse animal rationale; non enim sunt duo conceptus distincti homo & animal rationale, sed idem formalissimè, quamvis diverso modo explicentur. Revelato ergo definito revelatur eadem operâ definitio & physica, seu hominem constare ex corpore & animâ, & metaphysica; hæc enim tria non sunt conceptus distincti: homo siquidem non est quid simplex, sed formalissimè compositum, nec compositum in communi, sed tale compositum, ergo constans talibus partibus, tum physicis, tum metaphysicis, quamvis per actum, quo quis dicitur homo, non tam clarè & distinctè hæ partes explicentur, ac per actum quo dicitur animal rationale, vel constare animâ & corpore. Confirmatur, è contrario enim, si reveletur aliquem esse animal rationale, vel constare animâ rationali & corpore, non existimo quemquam negaturum quin ipso facto reveletur eum esse hominem, idque quod hi conceptus sint formalissimè iidem.

Homo & animal rationale sunt conceptus planè iidem.

V. Revelatur vera definitio hominis specificativè, non reduplicativè, & quâ talis

Urgebis cum P. Arriaga citato: Ergo reveletur, animal rationale esse veram definitionem hominis, cum secundum nos sit idem formalissimè cum homine. Distinguo consequens, reveletur id quod est vera definitio hominis, seu specificativè, & in actu exercito, concedo consequentiam, reduplicativè, & actu signato, nego; ad hoc namque dici per revelationem deberet, hanc esse veram definitionem hominis, & constare ex genere infimo & differentiâ infimâ, ac servare cæteras bonæ definitionis conditiones; hoc tamen per actum, quo reveletur Christum esse hominem, non dicitur, ut est manifestum. Sicut si res reverà sint in loco per ubicationem distinctam, eo ipso quod reveletur D. Petrum fuisse Hierosolymæ, aut D. Paulum Damasci, reveletur eos habuisse tales ubicationes, cum idem formalissimè sit esse tali loco, & habere talem ubicationem: non tamen propterea reveletur eos fuisse in loco per ubicationes distinctas, sed solum reveletur illos habere id, quicquid sit, per quod res sunt in loco. Unde quantumvis res ipsæ sint in loco per ubicationem distinctam, qui tamen teneret contrariam sententiam, non incurreret crimen hæresis, hoc negando.

Res hæc declaratur exemplo Philosophis verum existensium in loco per ubicationem distinctam.

VI. Qui revelat aliquem esse hominem, revelat eum esse risibilem virtualiter.

Replebis cum eodem: Ergo qui revelat aliquem esse hominem, revelat etiam eum esse risibilem cum risibilitas non minùs realiter cum homine identificetur, quam animal rationale. Distinguo consequens: revelat eum esse risibilem virtualiter, concedo consequentiam, formaliter nego, risibilitas siquidem est conceptus, seu prædicatum ratione nostrâ distinctum à naturâ humanâ, seu essentiâ hominis, unde ab Aristotele & Philosophis vocatur passio illius metaphysica. Vox

ergo homo solum impositum est ad significandum formaliter habentem naturam humanam, quod verò risibilitas cum eâ identificetur, non sequitur illam formaliter per hanc vocem significari, voces namque non significant res prout sunt à parte rei, sed prout in conceptibus, ut supra vidimus n. 2. & qui dicit, Bucephalus est ens, ex vi hujus prædicati præcisè, non aliud de eo affirmat, quam eum habere aptitudinem ad existendum, etsi consequenter fortassis & remotè dicat alia prædicata cum eo identificata, hoc tamen non est illa affirmare de ipso formaliter.

Ad quid dicitur & formaliter significandum imposita sit vox homo.

SECTIO QUINTA.

Alia quadam circa conclusionem objectionum ex unâ præmissâ de Fide deductam.

TERTIA conclusio: Quicquid reveletur formaliter, quamvis confusè, est de Fide, seu objectum aptum, ad quod proprius actus Fidei terminetur. Ratio est: Ubi enim objectum formale Fidei, auctoritas scilicet divina & revelatio invenitur, potest intellectus circa rem illam sic propositam actum Fidei elicere, eamque propter veritatem Dei, illi per revelationem applicatam credere; nil enim obstat quo minùs potentia quæcunque, sive spiritualis sive materialis, cognoscitiva vel appetitiva, in suum objectum tendat.

I. Quicquid reveletur formaliter, est de Fide.

Hinc infero, quando universalis propositio reveletur, omnia inferiora sub illâ contenta, directè & formaliter revelari, quamvis confusè tantum in illo universali continentur, & per principium evidens naturale explicatius hoc declaratur, ostendaturque clarè inferiora illa sub termino hoc communi contineri. Ratio est, terminus enim communis, ut supra ostendi, directè & formaliter dicit omnia illa singularia, idque immediatè, & ex vi significationis vocis, per quam exprimitur: sic omnis homo significat immediatè Petrum, Paulum, Joannem, &c. & non tantum ex vi alicujus illationis & consequentiz. Quando ergo reveletur Omne animal esse creatum à Deo, eadem operâ reveletur hominem, leonem, aquilam, ac reliquas animalium species & individua esse à Deo creata: imò hæc non sunt duæ, sed una & eadem propositio, diversis verbis tradita, & quicquid est confusionis in primâ propositione, est ex parte nostrâ, Deus namque clarè & distinctè judicat de omnibus, quæ revelat, nos tamen ex vi illius termini communis singulari sigillatim non concipimus, sed confusè tantum, unde per propositionem naturalem evidentem scimus hæc vel illa individua & species sub universali illâ propositione, ac termino communi contineri.

II. Quando terminus aliquis communis definitur, singularia omnia sub eo contenta definiuntur.

Propositio universalis, eadem est cum propositione de omnibus singularibus.

Idem existimo de his & similibus propositionibus, Omnis homo viâ ordinariâ ab Adamo descendens contrahit peccatum originale. Omnis ritè baptizatus, non ponens obicem, recipit gratiam. Omne Concilium legitime congregatum est infallibile, &c. ex vi, inquam, revelationis harum propositionum universalium, reveletur directè & immediatè hunc, & illum hominem, adeoque singulos hoc modo ab Adamo descendentes concipi in originali: singulos etiam in secundâ propositione recipere gratiam: Item Nicænum Concilium,

III. Alia propositiones, quarum objecta sunt de Fide.